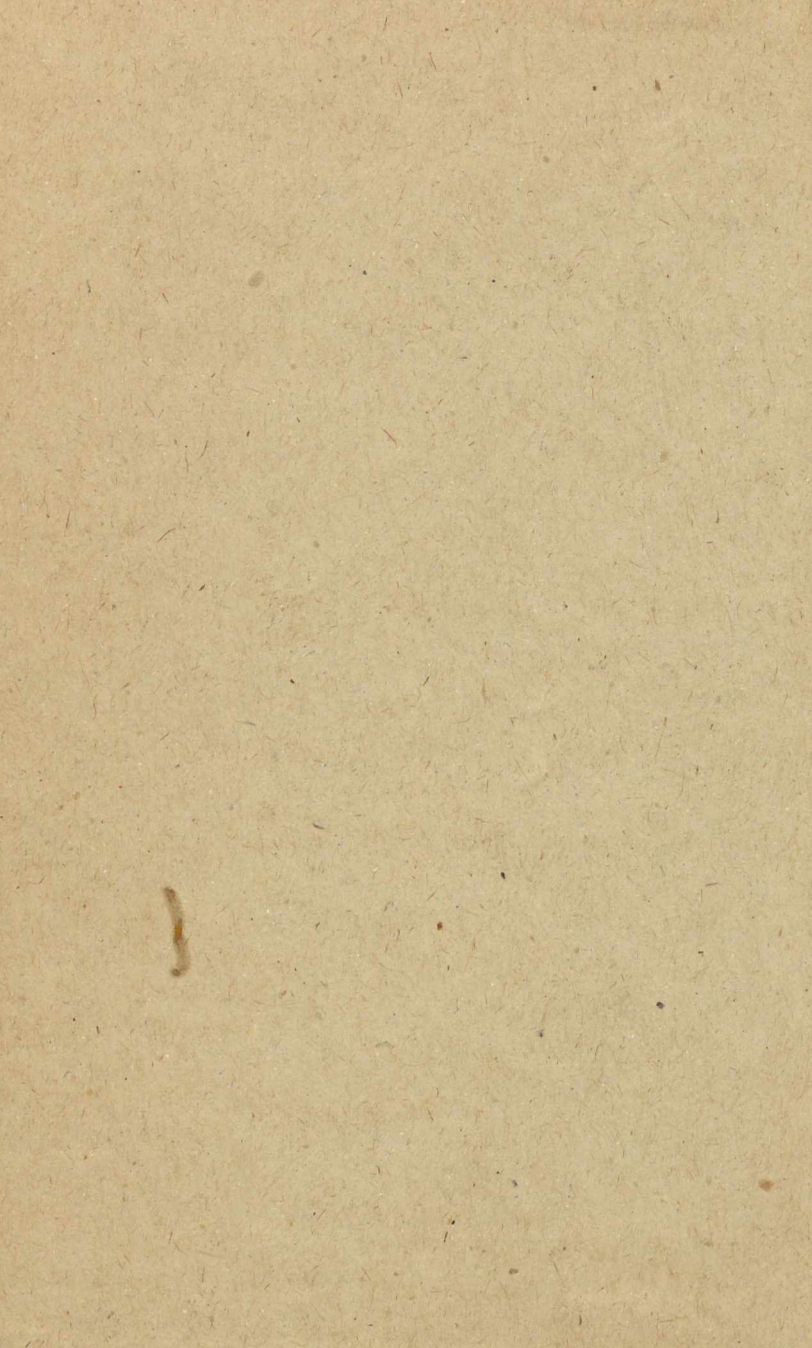

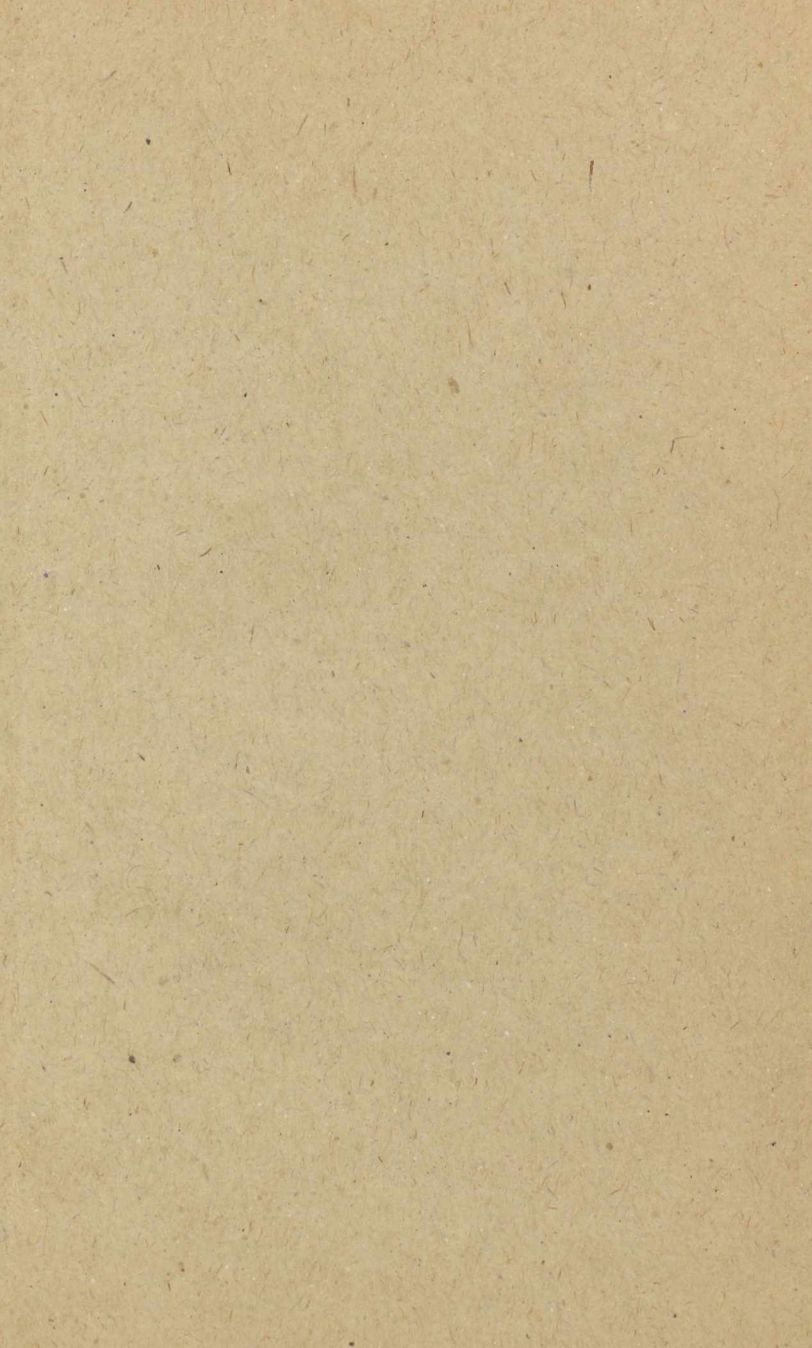
Digitalizálta

**a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár
és Információs Központ**

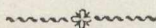
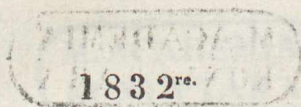
308.669

1832

NÉVKÖNYV

A' MAGYAR

TUDÓS TÁRSASÁGRÓL

PESTEN,

NYOMT. TRATTNER ÉS KÁROLYI.

M DCCC XXXII.

add. 800

УУИӨЖУИИ

БАХОМЪ

ТОНАЛАГАЯТ ЗӨС

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁGNAK
az 1825/7 Országgyűlés 11d. törvényczikkjénél fogva
törvényes

PÁRTFOGÓJA.

—

JÓSEF,
cs. és magyar 's cseh országi kir. örökös Herczeg,
austriai Fő Herczeg,
Aranygyapjas,

Sz. István ap. magyar Király
's a' brazíliai császári Rend Nagy Keresztese,
MAGYAR ORSZÁG NÁDORA,

királyi Helytartója 's Fő Kapitánya,
a' Jászok és Kúnok Grófja és Birája,
cs. k. Tábornagy,

két magyar huszár ezere d tulajdonosa,
ns Pest Pilis és Solt törvényesen egyesült
Vármegyék örökös és valóságos Fő Ispánja,
a' magyar kir. Helytartó Tanács
és a' Hétszemélyű Fő törvényszék

ELŐLÜLŐJE.

ELŐLÜLŐ.

Gr. Széki TELEKI JÓSEF, Ɔ, a' magyar kir. udv. Kancellariánál Tanácsos és Referendarius, ns Szabolcs Vármegye Fő Ispánja, a' tiszamelléki fő tiszt. ref. Superintendtia 's a' sáros-pataki Collegium Fő Curatora. Választatott Posonban Nov. 17d. 1830.

MÁSOD ELŐLÜLŐ.

Gr. Sárvári Felső-Vidéki SZÉCHENYI ISTVÁN, az orosz Wladimir Rend 4ik oszt. Vitéze, burkus katonai Érdem R., szardíniai Móricz és Lázár, és a' szicíliai Sz. Ferdinand és Érdem' Rendek Vitéze, Ɔ. Választatott Posonban Nov. 17d. 1830. Lakik *Pesten. M. Dörötya utsza.*

A' Társaság egyéb Tagjai.

IGAZGATÓ TAGOK.

Betűrendben.

Nevük az alaprajz királyi helybenhagyásának felolvasáskor hirdettetett ki Posonban, Novemb. 17d. 1830.

Gr. Kraszna Horkai és Csik Szent Királyi ANDRÁSY GYÖRGY, Ɔ. *Hosszúréten.*

Beleházi BARTAL GYÖRGY, aransarkantyus Vitéz, a' magyar kir. udv. Kancellariánál Tanácsos és Referendarius. *Bécsben.*

Hg BATTHYÁNY FÜLÖP, Német Ujvár örököse, Strattmanni Gróf, Leopold cs. Rendjének Közép Keresztese, Ɔ, ns Vas Vármegye örökös és valóságos Fő Ispánja. *Bécsben.*

Gr. Cziráki és Dénesfalvi CZIRÁKY ANTAL, Sz. István ap. k. Rend Nagy Keresztese, arany-sarkantyus Vitéz, ♯, val. belső titk. Tanácsos, magyar k. helytartói Tanácsos, Septemvir, Ország Birája, ns Fejér Várm. Fő Ispánja és a' m. kir. Egyetem Elölülője. *Pesten, Hatvani utza. Maga házáb.*

Gr. Tarkói és Cserneki DESSEWFFY JÓSEF, több ns Vármegye Tábla Birája. *Sz. Mihályon.*

Gr. Illésházi ILLÉSHÁZY ISTVÁN, Trenchin örökös, Aranygyapjas, kir. Asztalnok, val. belső titkos Tanácsos, ♯, ns Liptó és Trenchin Várm. örökös és valóságos Fő Ispánja, *Dubniczán.*

Gr. Nagy Károlyi KÁROLYI GYÖRGY, több ns Várm. Tábla Bir. *Pesten. Üllői ut. Maga házáb.*

Gr. Buzini KEGLEVICH GÁBOR, valóságos belső titk., és magyar kir. helytartói Tanácsos, ♯, Korona Őr, a' m. kir. udv. Kamaránál Másod Elölülő, ns Nógrád Vármegye Fő Ispánja. *Budán. Bécsi kapu utza. Almási ház.*

KOLOSVÁRI SÁNDOR, vásárhelyi Apátur, veszprimi Kanonok, pápai Fő Esperest és több ns Vármegye Tábla Birája. *Veszprém-ben.*

Gr. Göncz Ruszkai KORNIS MIHÁLY, az erdélyi Nagy Fejedelemség kir. Kincstartóságánál Tanácsos. *N. Szebenben.*

Székhelyi MAJLÁTHI GYÖRGY, Sz. István ap. Kir. Rendje Közép Keresztese, val. b. titkos, Status és conferentialis Tanácsos, ns Hont Vármegye Fő Ispánja. *Bécsben.*

B. Megyesi MEDNYÁNSZKY ALAJOS, ♯, m. k. helytartói Tanácsos. *Budán. Ferdinand tere.*

Felső Büki NAGY PÁL, több ns Vármegye Tábla
Birája. *Felső Bükön.*

Péchy Ujfalusi PÉCHY IMRE, Septemvir, 's a' ti-
szántúli fő tisz. ref. Superint. Fő Curat. *Pesten.*
Seminarium utsza. Gr. Széchenyi ház.

B. Tót Prónai és Blatniczai PRÓNAY SÁNDOR,
†, az ágostai valláson lévők 4 Superintenden-
tiájának Fő Inspector. *Tó Almáson 's Pesten.*
Dohány utsza. B. Baldacci ház.

Gr. Revisnyei REVICZKY ÁDÁM, Sz. István ap.
Kir. Rendje Nagy Keresztese 's Kanczellarja,
Leopold cs. rendjebeli Vitéz, a' szardíniai kir.
Móricz és Lázár R. brilliantos Nagy Keresztese,
valós. belső titkos Tanácsos, †, m. kir. Fő
Udvar Mester, ns Borsod Vármegye Fő Ispánja,
m. kir. udvari Fő Kanczellar, a' kraini föld-
mivelő cs. kir. Társaság tisztelb. Tagja. *Bécsben.*

Saardi SOMSSICH PONGRÁTZ, Al Nádor. *Pesten.*
Franciscanusok piacza. Eggenberger ház.

Mező Szegedi SZEGEDY FERENCZ, †, Septemvir, ns
Verőcze Várm. Fő Ispánja. *Pesten. Czukor utsza.*

B. Négyesi SZEPESY IGNÁTZ, pécsi megyés Püs-
pök, Val. bel. tit. Tanácsos. *Pécsett.*

Gr. Sárvári és Felsővidéki SZÉCHENYI ISTVÁN,
l. feljebb.

Gr. Széki TELEKI JÓSEF, l. feljebb.

Gr. Luskodi és Vajai VAY ÁBRAHÁM, †, ns Bereg
Várm. Administratora. *Berkeszen.*

VÁGHY FERENCZ, Tábla Biró, sz. k. ns Sopron
városa Polgár Mestere. *Sopronban.*

VÉGH ISTVÁN, Sz. István ap. Kir. Rendje Közép Keresztese, aransarkantyus Vitéz, ♯, val. bel. tit. és m. kir. helytartói Tanácsos, Korona Őr, ns Baranya Várm. Fő Ispánja, az ország tartományi biztosságai Fő Igazgatója. *Budán. Urak utszája. Saját házánál.*

B. Hadadi WESSELENYI MIKLÓS, több ns Várm. Tábla Birája. *Sibón.*

TITOKNOK.

DÖBRENTÉI GÁBOR, ns Pest, Vas, Heves, Nógrád, Fejér, Szabolcs, Somogy, Csanád, Bereg és Hunyad Várm. Tábla Birája, budai kerületbeli k. Másod Tartomány Biztos. Rendes Tagnak kinevezte az Igazgatóság Posonb. Nov. 17d. 1830. Titoknokká választatott Pesten Februarius 20d. 1831. *Budán, a' hidnál, Pistori házb. 81d. szám.*

TISZTELETBELI TAGOK.

Választattak Pesten.

BENE FERENCZ, kir. Tanácsos, orvos Doktor, a' m. kir. Egyetemenél az orvosok számára rendelt orvosi praxis és különös nyavala 's gyógyítás tudományának rendes Professora, ns Tolna, Pest, 's Csongrád Várm. Tábla Birája, 's az orvosi kar Idősbike. *Pesten. Urak utszája. Maga házáb.* Választatott Februarius 15d. 1831.

B. Berzeviczei BERZEVICZY VINCZE. *Kassán.* Választatott Martzius 10d. 1832.

BUDAY ESAIÁS, Theol. Doktora, tiszántuli ref. Superintendens, debreczeni Pred. *Debreczenben.* Választatott Februarius 15d. 1831.

Gr. Tarkői és Cserneki DESSEWFFY JÓSEF, I. feljebb. Választatott Februarius 15d. 1831.

DÖME KÁROLY, posoni olvasó Kanonok, Sz. Imre nevelőháza Igazgatója, *Posonban.* Választatott Februarius 15d. 1831.

Fáji FÁY ANDRÁS, több ns Vármegye Tábla Birája. *Pesten. Kalap utsza. Saját ház.* Választatott Februarius 15d. 1831.

GÖRÖG DEMETER, Sz. István apost. Kir. Rendje Közép Keresztése, ¶, k. udv. Tanácsos. *Grinzingben Bécs mellett.* Választatott Februarius 15d. 1831.

Jeszeniczei és Vadassi JANKOVICH MIKLÓS, több ns Várm. Tábla Birája. *Pesten. Franciscanusok piacza. Saját ház.* Választatott Febr. 15d. 1831.

Gr. Nagy Károlyi KÁROLYI GYÖRGY, I. feljebb. Választatott Martzius 10d. 1832.

KOPÁCSY JÓSEF, veszprémi megyés Püspök, val. bel. titk. Tanácsos, a' fels. magyar Királyné Kanczellarja. *Veszprémben.* Választatott Februarius 15d. 1831.

KOLOSVÁRI SÁNDOR, I. feljebb. *Veszprémben.* Választatott Februarius 15d. 1831.

B. LAKOS JÁNOS, a' 2d. Székely gyalog ezered Ezredese, Mária Therezia 's a' della Reunione Sz. György katonai Rendje Vitéze. *Kezdi Vásárhelyen.* Választatott Martzius 10d. 1832.

B. Megyesi MEDNYÁNSZKY ALAJOS, I. feljebb.

Választatott Februarius 15d. 1831.

Kis Csoltói RAGÁLYI TAMÁS, több ns Vármegye

Tábla Birája, *Borsodon*. Választatott Februarius 15d. 1831.

SCHEDIUS LAJOS, kir. Tanácsos, Filozofia Dokt.,

a' m. kir. Egyetemenél a' szép izlés tudománya Prof., több ns Vármegye Tábla Birája, a' karkoviai Egyetem tiszteletbeli, a' göttingai tudományos k. Társaság levelező 's a' jénai latin Társaság Tagja, a' filozófiai Kar Idősbike. *Pesten. Ország utja. Saját ház*. Választatott Februar. 15d. 1831.

B. Négyesi SZEPESSY IGNÁTZ, I. feljebb. Választatott Februarius 15d. 1831.

VASS LÁSZLÓ, Sz. Theol. Doktora, a' n. váradi deák szertartásu Káptalan Kanonokja, a' m. kir. Egyetemenél egyházi történetek Profess. *Pesten*. Választatott Martzius 10d. 1832.

B. Hadadi WESSELÉNYI MIKLÓS, I. feljebb.

Választatott Februarius 15d. 1831.

RENDES TAGOK.

NYELVTUDOMÁNY OSZTÁLYA.

Helybeliek.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY, hites Ügyvéd, a' tudományos Gyűjtemény és Koszorú szerkeztetője. Kinevezte az Igazgatóság Posonban, Novemb. 17d. 1830. Lakik *Pesten*, *Keresztutza Mazarek ház*,

SCHADEL FERENCZ, orvos Dr. Szemorvoslás Mestere, a' pesti m. kir. Egyetemenél az orvosi Kar 's a' berlini kritikai egyesület Társa, a' drezdai természet vizsgálói és orvosi Társaság levelező Tagja, a' magyar tudós Társaságnak egyszer'smind Segédjegyzője és Levéltárnoka. Rendes tagnak kinevezte az Igazgatóság Posonban, Novemb. 17d. 1830. Segédjegyzővé 's Levéltárnokká választott Pesten, Febr. 20d. 1831. Lakása *Deron ház.*

Szemerei SZEMERE PÁL, több ns Vármegye Tábla Birája. Választatott Pesten, Februar. 16d. 1831. Lakása *Pesten 's Péczelen.*

V i d é k i e k.

Kisfaludi KISFALUDY SÁNDOR, ns Szala Várm. Tábla Birája. *Sümegen.* Kinevezte az Igazgatóság Posonban, Novemb. 17d. 1830.

Kölcei KÖLCSEY FERENCZ, ns Szatmár Várm. tisztlb. Fő Jegyző. *Csekén.* Kinevezte az Igazgatóság Posonban, Novemb. 17d. 1830.

HORVÁT ENDRE, Plébános Pázmádon. *Utolsó postája Győr.* Kinevezte az Igazgatóság Posonban, Novemb. 17d. 1830.

GUZMICS IZIDOR, Theol. Doktora, Sz. Benedek szerzetbeli Prof. *Pannonhegyén.* *Utolsó postája Győr.* Kinevezte az Igazgatóság Posonban, Nov. 17d. 1830.

FILOZOFIA OSZTÁLYA.

Helybeliek.

IMRE JÁNOS, egri megyebeli Pap, filozofia és hittudomány Doktora, a' m. kir. Egyetemenél

logica, metaf. és filoz. rendes Profes., a' theol. Kar tagja, ns Heves Várm. Tábla Birája. Kinevezte az Igazgatóság Posonban, November 17d. 1830. Lakása a' *Szerviták piaczn.*

SZALAY IMRE, szombathelyi megyebeli Pap, filozofia és hittudomány Doktora, a' m. k. Egyetemenél egyházi ékes szóllás, pastoral. theol. rendes Prof., a' filozofiai Kar Tagja, a' szombathelyi Sz. Szék Birája, 's a' theol. Kar ezen évi Dékánja. Választatott Martzius 10d. 1832. Lakása *Aranyhimzö utsza* 439.

Még egy az Igazgatóság által kinevezendő.

V i d é k i e k .

Szolga Egyházas Berzsényi BERZSENYI DANIEL, ns Somogy Várm. Tábla Birája. Kinevezte az Igazgatóság Posonban, Novemb. 17d. 1830. Lakik *Niklân. Utolsó postája Marczali.*

SZILASY JÁNOS, szombathelyi megyebeli Pap, a' szombathelyi püspöki Lyceumban, erkölcsi theol. 's felsőbb nevelés tudománya Prof., 's ott a' Sz. Szék Birája. Kinevezte az Igazgatóság Posonban, Novemb. 17d. 1830.

Még kettő az Igazgatóság által kinevezendő.

TÖRTÉNETIRÁS OSZTÁLYA.

H e l y b e l i e k .

PETROVICS FRIDRIK, hites Ügyvéd. Kinevezte az Igazgatóság Posonban, Novemb. 17d. 1830. *Szervitákpiacza, Gr. Teleki ház.*

BAJZA JÓSEF, hites Ügyvéd. Választatott Martzius 10d. 1832. *Dorottya utsza* 18.

Még egy az Igazgatóság által kinevezendő.

Vidékiek.

KIS JÁNOS, theol. Doktorä, dunántuli evangél.
Superintendens, soproni első Predikátor, ns Vas,
Sopron, Győr, Tolna 's Bereg Vármegyé Tabla
Birája. Kinevezte az Igazgatóság Posonban, Nov.
17d. 1830.

CZECH JÁNOS, sz. k. ns Győr Városa Polgármés-
tere. Választatott Pesten, Martzius 10d. 1832.
Még kettő az Igazgatóság által kinevezendő.

MATHESIS OSZTÁLYA.

Helybeliek.

Egy tag a' tiszteletbeli és rendes tagok által
választandó.

Kettő az Igazgatóság által kinevezendő.

Vidékiek.

BITNICZ LAJOS, szombathelyi megyebeli Pap,
filoz. Doktorä, a' szombathelyi kir. Lyceumban
mathesis és magyar nyelvtudomány Prof., a'
boroszlói tudós Társaság tiszteletbeli Tagja, ns
Vas Várm. Tábla Birája. Kinevezte az Igazgatóság
Posonban, Novemb. 17d. 1830.

Még három az Igazgatóság által kinevezendő.

TÖRVÉNYTUDOMÁNY OSZTÁLYA.

Helybeliek.

Mind a' három ide tartozó tag még az Igazgató-
ságtól kinevezendő.

Vidékiek.

SZLEMENICS PÁL, mind a' két törvény Doktorä,
a' magyar külön és fenyítő törvénynek, a' posoni

kir. Akademiánál Prof., hites Ügyvéd, ns Poson
Várm. Tábla Birája. Kinevezte az Igazgatóság
Posonban, Novemb. 17d. 1830.

Egy tag a' tiszteletbeli és rendes tagok által vá-
lasztandó.

És még kettő, az Igazgatóság által kinevezendő.

TERMÉSZETTUDOMÁNY OSZTÁLYA.

Helybeliek.

GEBHARDT XAV, FERENCZ ; orvos Dr., a' m. k.

Egyetemen a' Seb orvosok számára rendelt or-
vosi praxis és különös nyavala 's gyógyítástudo-
málynak rendes Prof., ns Tolna Várm. Tábla
Birája. Kinevezte az Igazgatóság Posonban, No-
vember 17d. 1830. Lakása, a' *Hatvani utszáb.*
Maga házánál.

BUGÁT PÁL, orvos Dr., szemorvoslás Mestere,
a' m. kir. Egyetemen a' physiologia, közönséges
pathologia 's therapia és gyógyszer tudomány ren-
des Prof. Kinevezte az Igazgatóság Posonban,
November 17d. 1830. Lakása, a' *M. Dorottya*
utszában. Wurm ház.

SCHUSTER JÁNOS, orvos Dr., a' m. kir. Egye-
temnél chemia rendes Prof. Kinevezte az Igazga-
tóság Pesten, Februar. 20d. 1831. Lakik az *Orvosi*
Kar épületében.

Vidékiek.

HORVÁT JÓSEF, orvos Dr, ns Hont Várm. rendes
Fő Orvosa. Kinevezte az Igazgatóság Posonban,
Novemb. 17d. 1830. *Báton.*

BALÁSHÁZY JÁNOS, ns Zemplin Vármegye Tábla
Birája. Kinevezte az Igazgatóság Posonban, Nov.
17d. 1830. *S. A. Ujhelyen.*
Még két tag az Igazgatóság által kinevezendő.

LEVELEZŐ TAGOK.

1. *H o n i a k.*

Betűrendben.

Idősb ANGYALFY MÁTYÁS, több gazdasági társaság tagja. Választatott Martz. 9d. 1832. *Pesten.*

Almási BALOGH PÁL, orvos Dr. Választatott
Februarius 17d. 1831. *Pesten.*

BARICZ GYÖRGY, Fő Strázsa Mester, a' cs. kir.
Genie corpsnál. Választatott Martzius 9d. 1832.
Eszéken.

BÁRTFAY LÁSZLÓ, ns Csongrád Várm. Tábla
Birája, Gr. Károlyi György Ur Titoknoka és a'
magyar tudós társaság Ellenőre. Választatott Febr.
17d. 1831. *Pesten. Üllői ut. Gr. Károlyi
György ház.*

Gr. Benyói BENYOVSZKY SIGMOND. Választatott
Martzius 9d. 1832. *Pesten.*

BESZÉDES JÓSEF, szabad művészségek Doktora,
Nádor csatornai Vízmérő 's ugyan az, a' Kapos,
Sió, 's Duna kir. Bíztoóságai mellett, valamint
több ns Vármegyében. Választatott Februarius
17d. 1831. *Pesten.*

BOLYAI FARKAS, mathesis és fizika Prof. Maros
Vásárhelyen. Választatott Martzius 9d. 1832.

BUCZY EMIL, károly - fejevári semináriumbeli
Prof., 's az ottani könyvtár Örc. Választatott
Martzius 9d. 1832.

Csatószegi CSATÓ PÁL. Választatott Martzius 9d.
1832. *Pesten.*

CSÁSZÁR FERENCZ, magyar nyelv és literatura
Profes. a' fumei gymnasiumban. Választatott
Martzius 9d. 1832.

CSORBA JÓSEF, orvos Dr, 's ns Somogy Várm.
Fő Orvosa. Választatott Martzius 9d. 1832.

CZUCZOR GERGELY, Sz. Benedek szerzetbeli
Prof. az ékesszóllás osztályának a' r. komáromi
gymnasiumban. Választatott Martzius 17d. 1831.

DEÁKI FÜLÖP SÁMUEL, Számvevő Tiszt az erdélyi
Nagy Fejedelemség kir. Kormányshékénél
Kolosvárott. Választatott Febr. 17d. 1831.

DOHOVICS BAZIL, munkácsi görög egyesült Pap
és Al Esperest, több ns Várm. Tábla Birája,
helybeli Iskola Igazgató 's a' püspöki Sz. Szék
Birája. Választatott Febr. 17d. 1831.

ERCSEI DÁNIEL, filozofia Prof. Debreczenben, és
Tábla Biró. Választatott Febr. 17d. 1831.

FABRICZY SÁMUEL, hites Ügyvéd 's Tábla Biró.
Lőcsén. Választatott Martzius 9d. 1832.

FÁBIÁN GÁBOR, hites Ügyvéd 's Tábla Biró.
Aradon. Választatott Martzius 9d. 1832.

FORGÓ GYÖRGY, orvos Dr, ns Pest Pilis és Solt
Várm. Fő Orvosa, ns Nógrád Várm. Tábla Birája.
Pesten. Kéz utsza. Választatott Febr. 17d. 1831.

Rajkai GÉVAY ANTAL, a' cs. kir. udv. Könyvtárnál Al Ör, ns Győr Várm Tábla Bir. *Bécsben.* Választatott Febr. 17d. 1831.

GYÖRÝ SÁNDOR, hites Földmérő a' Duna felmérésénél. *Budán.* Választották Martzius 9d. 1832.

GYURIKOVICS GYÖRGY, sz. k. ns Poson városa Tanácsbelije 's Tábla Biró. Választatása Martzius 9d. 1832.

HEGEDÜS SÁMUEL, reform. Pap, Tordason, Erdélyben, *Szászváros mellett.* Választották Martzius 9d. 1832.

HOBLIK MÁRTON, ns Verőcze Várm. hivatalbeli Fő Ügyvédje 's Tábla Biró. *Eszéken.* Választatása Martzius 9d. 1832.

HOFFNER JÓSEF, orvos Dr, barom orvoslás Prof. a' m. kir. Egyetemenél Pesten, 's ugyan azon intézet Előljárója. Választatott Mart. 9d. 1832.

KARÁCSONY MIHÁLY, filoz. Doktora, hites Ügyvéd, Gr. Széchen Urfiak Nevelője. *Bécsben.* Választatása Martzius 9d. 1832.

KASSAI JÓSEF, nyugalomban lévő Plébános. *Pécsett.* Választatása Martzius 9d. 1832.

KÁLLAY FERENCZ, nyugalomban lévő Auditor Kapitány. *Kezdi Vásárhelyen.* Választatott Mart. 9d. 1832.

Gr. Gyerő Monostori KEMÉNY JÓSEF, az erdélyi Nagy Fejedelemség kir. Kincstartóságánál Titkoknok. *Nagy Szebenben.* Választatása Februarius 17d. 1831.

KISS KÁROLY, Báró Máriássy ns magyar gyalog
ezeredebeli Fő Hadnagy 's azon cs. k. ezered
nevelőházának Kormányzója. *Nagy Váradon.*
Választatott Februarius 17d. 1831.

KOVÁCS MIHÁLY, orvos Dr.'s több ns Várm. Tábla
Birája. Választatott Martzius 9d. 1832. *Pesten.*

KRAJNER IMRE, Tábla Biró 's Gr. Festetics László
ügyei Igazgatója. Választatása Martzius 9d. 1832.

LUCZENBACHER JÁNOS, hites Ügyvéd. *Pesten.*
Választatott Martzius 9d. 1832.

MÁRTON JÓSEF, magyar nyelv és literatura Prof.
a' bécsi cs. Egyetemenél, ns Bereg Várm. Tábla
Bíró, 's a' Magyar Kurir szerkesztője. *Bécsben.*
Választották Februarius 17d. 1831.

NAGY KÁROLY, Gr. Károlyi Lajos Titoknoka
's Pénztárnoka. *Bécsben.* Választatott Martzius
9d. 1832.

NYÍRI ISTVÁN, filoz. Prof. a' sáros-pataki ref.
Collegiumban. Választatott Februarius 17d. 1831.

PERGER JÁNOS, kir. táblai Ügyvéd, 's több ns
Várm. Tábla Birája. *Pesten.* Választatott Febr.
17d. 1831.

PÓLYA JÓSEF, orvos Doktor. *Pesten.* Választatása
Martzius 9d. 1832.

SÁRVÁRI PÁL, filozofia Doktora, a' debreczeni
ref. Collegiumban mathesis és fizika Prof. Vá-
lasztatása Martzius 9d. 1832.

SIMAI KRISTÓF, Piarista, a' selmeczi Gymnasium
Másod Igazgatója 's a' Provincia Dékánja. Vá-
lasztották Martzius 9d. 1832.

STETTNER GYÖRGY, hites Ügyvéd 's ns Torna

Várm. Tábla Bir. Választ. Febr. 17d. 1831. *Pesten.*

SZEDER FÁBJÁN, Sz. Benedek szerzetesbeli Pap,

diplomatica, szépízlés, nyelvtudomány 's nevelés-
tudománya Prof. a' természetiek tárának gond-

viselője, római Arcas, *Pannonhegyén. Utolsó
postája Győr.* Választatott Februarius 17d. 1831.

SZENVEY JÓSEF, *Maglódon Pest mellett.* Vá-
lasztatása Februarius 17d. 1831.

SZONTAGH GUSZTÁV, B. Máriássy cs. kir. ns

gyalog ezeredebeli Fő Hadnagy. Választatott
Martzius 9d. 1832. *Lembergben.*

Nemes Csói SZTROKAY ANTAL, kir. táblai Ügy-

véd, több ns Várm. Tábla Bir. *Pesten. Magyar
utza. Maga ház.* Választ. Martzius 9d. 1832.

THAISZ ANDRÁS, kir. táblai Ügyvéd, több ns

Várm. Tábla Birája, a' Sas szerkeztetője. Vá-
lasztatott Februarius 17d. 1831 *Pesten.*

TUNYOGI CSAPÓ JÓSEF, Prof. a' kolosvári ref.

Collegiumban. Választatott Martzius 9d. 1832.

UDVARDY JÁNOS, Földmérő Egerben. Választa-
tott Martzius 9d. 1832.

2. Külföldön lakók v. Külföldiek.

BOWRING JÁNOS, szabad művészségek Doktora,

a' német alföldi kir. Intézet tiszteletbeli levelező
's a' frieslandi, groningeni, párisi, leydeni, leeu-
wardeni, athénei, turini, sheffieldi literariai tár-
saságok tagja. *Londonban.* Választatott Mar-
tzius 10d. 1832.

FESZLER IGNÁTZ AURELIUS, theologia Doktora, orosz birodalombeli Evang. Superintendens és Consistorium Elölülője, *Szaratowban*. Választatott Februarius 16d. 1831.

B. DAUDEBARD de FÉRUSSAC J., a' „Bulletin Universel des sciences et de l' Industrie“ kiadója. *Párisban*. Választatott Martzius 10d. 1832.

HAMMER JÓSEF, a' napkeleti nyelvek cs. kir. udvari tolmácsa, a' külső dolgok udv. titkos és Status Kanczelláriájánál Tanácsos, a' tudományok göttingai akadémiája 's más több társaság tagja, sz. Anna rendjebeli Vitéz. *Bécsben*. Választatott Februarius 16d. 1831.

MEZZOFANTE, Abbate, Prof. és Könyvtárnok. *Bolognában*. Választatása Martzius 10d. 1832.

B. ZACH FERENCZ, Ezeredes Hadnagy. Választatott Martzius 10d. 1832. *Genuában*.

A' TÁRSASÁG TISZTVISELŐJI.

PÉNZTÁRNOK.

HELMECZY MIHÁLY, ns Csongrád és Szatmár Várm. Tábla Birája, kir. táblai Ügyvéd, a' Jelenkor és Társalkodó kiadója. Kinevezte az Igazgatóság Nov. 17d. Posonb. 1830. Ülést és voksot kapott Februarius 22d. 1831, ezutánra következtetés nélkül. *Deron ház*.

ELLENŐR.

BÁRTFAY LÁSZLÓ, l. feljebb a' 14d. lapon. Kinevezte az Igazgatóság Januarius 15d. 1832.

Az Igazgatóság által még kinevezendő.

LEIRÓ.

Csatószegei CSATÓ PÁL. Kinevezte az Elölülő Mar-
tzius 4d. 1831.

A Társaság szolgálója.

Prikkel András. Kinevezte az Elölülő Apri-
lis 24d. 1831.

ÜLÉSEK ÉS PÉNZTÁR HELYE.

Pesten, a' Dunasoron, a' Deron ház első eme-
letében.

H O Z Z Á A D Á S.

I.

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG RENDSZABÁSAI.

I. A' TÁRSASÁG IRÁNYA ÉS FOGLALATOSSÁGAI.

1.

A' magyar tudós társaság a' tudományok és szép művészségek minden nemeiben a' nemzeti nyelv kimíveltetésén igyekszik egyedül.

2.

A' hazai nyelvet egész gonddal csinosabbá és gazdagabbá fogja tenni.

3.

Azt mind eredeti munkák dolgozása, mind régi és új remek írások magyarra tétele által gyarapítja.

4.

E' végre bármelly oklevelet, egyéb emléket és még rejtve lévő kéziratot felkeresvén, a' tudományok díszére szolgálándókat köz ismeretbe hozza.

5.

Gondja lészen, hogy a' nemzeti játékszin, egyik segéde a' hazai nyelv kimíveltetésének, jó darabokban szükségét ne szenvedjen.

6.

Megfejtés végett feladandó kérdések 's béküldött feleletek megjutalmazása által, a' nemzeti literaturát elősegíti.

7.

A' nyomtatásban megjelent munkákat szoros, de egyenes vizsgálat alá veszi; a' legjelesebbeket megjutalmazza, 's bírálását valamint tudományos hirdetményeit közre eresztí.

8.

A' beadandó kéziratokat megvizsgálván, ha helybe hagyást nyernek, tulajdon költségén és hasznára közre bocsátja, szerzőjöknek pedig illendő jutalmat ad.

9.

Tulajdon évkönyveit, értekezéseivel és gyűlései jelesebb munkálkodásaival együtt sajtó alá bocsátja.

10.

A' hazai nyelv természete 's különbözése bővebb megismerése végett, 's egyéb tudományos tekintetekre nézve is, benn és a' külföldön utazásokat tétet.

11.

A' társak óvni fogják magokat a' vallást, az ország polgári állapotját és polgári kormányát illető, vagy akármelly más politikai tárgyak vitatásaitól.

12.

Nyomtatásra készített dolgozásaik valamint minden egyéb kéziratok censura eleibe terjesztetnek.

 II. T A G O K.

13.

A' magyar tudós társaság dicsőségesen uralkodó Iső FERENCZ királyunk hatalmas oltalma és legfőbb felvi-gyázása alatt, nagy kegyelmű Pártfogóját Jó se f Aus tri ai Fő Herczeg, 's Magyar Ország Ná dora felséges személyében tiszteli, ki annak javát és dicséjét elősegíti, jegyző könyveit megtekinti 's üléseinek, midőn azt jó-nak látandja, jelenléte által fényt adni méltóztatik.

14.

Az Ország négy Rendei közül igazgató tanácsul huzsonöten választatnak, kik a' társaság tőkepénzeire 's jövedelmeire ügyelnek.

15.

Az Elölülő, lakását a' szünnapokon kívül Pesten tartja, a' társaság üléseiben mindenkor jelen lesz 's annak minden dolgait kormányozza. Távolléte alatt, vagy elfoglaltatása esetében azokat folytatja a' Másod-elölülő.

16.

A' tiszteletbeli tagok, öszveséggel huszonnégyen, megkülömböztetett tekintetben fognak állani, 's a' gyűlésekben székük és szavuk lesz.

17.

A' rendes tagok, kiknek száma negyvenkettőt nem haladhat meg, kötelességüknek isméri a' társaság tekintetét, méltóságát teljes erejekkel, 's munkásságokkal fenntartani, dolgaikban szorgalommal és híven eljárni, a' nemzet várakozásának minél inkább megfelelni, hogy mind a' nemzeti nyelv kimíveltessék, mind a' tudományok és művészségek a' haza lakosai között könnyebben elterjedhessenek. A' tudományok osztálya hat:

1. Nyelvtudomány, 2. Filozofia, 3. Történetírás, 4. Mathesis, 5. Törvény és 6. Természettudomány, mellyek gyarapítására külön külön hét tag rendeltetik.

18.

Gondjaikban osztoznak a' meg nem határozott számu levelező társak is, kik a' közügyet sikeres szorgalommal és készséggel segítik elő.

19.

A' társaság Titoknoka az igazgató tanács és a' tudós társaság jegyzőkönyveit szerkezteti, dolgaikat előterjeszti, levelezéseiket viszi 's felvigyáz, hogy a' segédjegyző és a' leírók kötelességeikben eljárjanak.

20.

Ezen tudós társaság mindennemű választott tagja az e' részben már érkezett királyi engedelemnél fogva: Magyar tudós társaság tagja czimével él.

21.

A' taggá választatást azonban, még a' legérdemesbnek is, tehetségei megismertetésétől és a' társaság megbírálasától kell várni, esedező levéllel és kérelemmel keresni, vagy épen utánna esengen nem csak nem szabad, sőt különösen mindenkorra tiltatik.

22.

A' pénztárnok és ellenőr a' pénztárra hit alatt ügyelnek, a' bevétel és kiadás felől az igazgató tanácsnak szorosán számolnak. Az ügyvéd a' pénztár igazaira vigyáz.

III. VÁLASZTÁS.

23.

Az igazgatók, üresség támadván, szabad vokssal választanak magok közé új tagot.

24.

Az igazgató tanács nevez-ki Elölülőt és Másodelölülőt kebeléből esztendőnkint vokasai többsége szerint. A' vokсок egyenlősége esetében a' kérdés elhatározása a' Pártfogóra marad. Az Elölülők választása azonban minden egyes esetben a' Felség eleibe fog megerősítés végett terjesztetni.

25.

A' tiszteletbeli tagokat azok számából, kik a' magyar literaturára és ezen tudós társaságra nézve magokat érdemesekké tették, a' tiszteletbeli és rendes tagok vokasai, nagyobb szám által választják. Az igazgatók közül azonban e' megtiszteltetés csak nyolcznak adatható.

26.

A' tiszteletbeli és rendes társak olly férfiak közül választanak rendes tagokat, hasonlóul voksaik többsége által, kik magyar nyelven irt munkájik 's tudományok által nevet és tekintetet szerzettenek. Ezek közül tizen-nyolcz Pesten és Budán vagy a' környékben lakjék, a' többi huszonnégyszáz az ország más részeiből legyen ki-nevezve.

27.

Levelező társakul fogadtatnak, kik a' hazában magyar nyelven készült írásaik által nevezetesekké lettek, — a' külföldről pedig, kiket különösen a' magyar nemzetet érdeklő munkájuk hirre emelt.

28.

Minden rendbeli társnak magyarul tudni szükséges, a' külföldit kivévén.

29.

Titoknak a' rendes tagok osztályából választatik, az igazgató, tiszteletbeli és rendes tagok voksaik által 's az egyéb hivatalt nem viselhet.

30.

E' szerint és ugyan azok által választatik a' segédjegyző, ki a' szükség úgy kívánván, a' Titoknak tisz-tét is viseli.

31.

Pénztárnokot, ellenőrt és ügyvédet az igazgató ta-nács nevez ki, és azok ennek elintézésétől függnek.

32.

Minden rendbeli tag választása titkos voksolással ollyképen menjen véghez, hogy ha elébb a' voksaik fe-lénél többet senki sem nyerne, azok ketten, kiknek voksaik legszámosabbak voltak, újabb választás alá ter-jesztessenek, 's társnak az fogadtassék, ki voksaival, ha csak egyben is, a' másikat felülmulja.

33.

Leírókat és cselédeket az Elölülő fogad.

IV. FIZETÉSEK ÉS JUTALMAK.

34.

Az Elölülő, igazgató és tiszteletbeli tagok fizetése, méltóságaik fénye; jutalmok, e' nemzeti ügynek szolgálhatás.

35.

Titoknak, rendes társak, segédjegyző, pénztárnok és ellenőr munkájikhoz illendő fizetést huznak.

36.

Leirók és cselédek számára szolgálatjaikhoz képest az igazgató tanács szab bért.

37.

A' magyar nyelven irt munkák, vagy kérdéseket fejtő értekezések íróji, megnyervén a' tudós társaság javallását, jutalmokat vagy folyó, vagy emlékpénzben vesznek által, melly utóbbit Ő Felsége királyi engedelmevel a' társaság e' végre a' pénzverő műhelyben veret.

38.

Tiszteletbeli és rendes tagoknak szabad kiadott munkák által keresni jutalmat, de illy szándékkal a' feltett kérdésekre nem felelhetnek.

39.

Az írásban benyújtott dolgozások helyben hagyatván, kinyomtattnak, szerzőjüknak pedig érdemlett jutalom jár.

V. GYÜLÉSEK.

40.

A' gyűlések helye, Pest városa.

41.

Az Elölülő négy héttel előbb hírvül adván a' gyűlés napját, az igazgató tanács rendszerint minden esztendőben egyszer öszve jó; rendkívül pedig valahányszor Ő cs. k. Fő Herczege a' Pártfogó parancsolja.

42.

Ezen gyűlés következő esztendőre Elölülőt választ, igazgató társakat veszen fel; a' helyben hagyott irásoknak jutalmat szab; a' tudós társaság által legjobbnak ítélt két magyar munkát megkoronázza; a' kiadandó kéziratok és utazások iránt végez: a' pénztár felől tanácskozik, a' bevételről és kiadásról szoros számot vesz, a' pénztár állapotjáról és a' társaság czélirányos előmeneteléről a' Vármegyéket esztendőnkint, a' Karokat és Rendeket pedig Ország Gyűlése alkalmával tudósítja.

43.

Az igazgató tanács végzéseiben, hogy sikerük legyen legalább kilencz tag veszen részt.

44.

Az Elölülő által bizonyos napra kirendelt héti, vagy kisebb gyűlésben a' helybeli rendes tagok jelen lesznek, gátoltatások esetében magokat az Elölülőnél mentvén ki. A' tiszteletbeli és vidéki rendes tagok ezen gyűlésekben megjelenhetnek.

45.

Ezekben a' tudományos tudósítások 's a' társak értekezései olvastatnak fel, a' béküldendő munkákra nézve az illető osztályból három bíráló rendeltetik, a' kérdések megfejtései hasonló módon megítéltetnek, a' nyomtatás alá bocsátandó tudományos ujság levelek és a' társaság évkönyveinek tartalmi kiválasztatnak; végezetre a' tudományos levelezések elintéztetnek.

46.

Hogy ezen gyűlések végzéseinek is ereje legyen, legalább kilencz társ jelenléte kívántatik.

47.

Az Elölülő által legalább három héttel előbb kihirdetendő 's tizennégy napnál tovább nem tartandó esztendei nagy gyűléseken minden rendes tag jelen lesz, kivéven azokat, kik az Elölülőtől tetemes okoknál fogva

kimaradásokra engedelmet nyertek. Itt a' tiszteletbeli tagok vokssal, a' levelezők ellenben a' nélkül jelenhetnek meg.

48.

Ezen gyűlésekben választatnak a' tiszteletbeli, rendes és levelező tagok, a' kiadott munkák, kéziratok és a' megfejtett kérdések által literaturánkban jelesekké lett férfiaknak jutalom ítéltetik 's a' következő esztendőre kérdések feltétele fordul elé.

49.

Gyűlölség és kedvezés minden gyanúja elhárítására, a' társak ítéleteiket, a' jutalmak elhatározásában okokkal támogatják.

50.

A' nagy gyűlések után tartandó esztendei közgyűléseken az igazgatók és minden rendű társak megjelennek, szabadon bémehetvén azokba mások is; Ő cs. k. Fő Hercegsége a' Pártfogó pedig mindenkor különösen megleszen kérve, hogy azokat jelenléte által díszesíteni méltóztassék.

51.

E' gyűlések az Elölülő és minden rendbeli új tag választatását teszik közzé; a' nevezetesebb értekezések 's a' szép literatura művei, a' hazai nyelv, tudományok esztendei gyarapodása előmutattatik, az elhunyt tagok emlékezete megtiszteltetést nyer; a' társak vokssai által megkoronázott két nyomtatott legjobb munka és a' kitett kérdésekre bėjött két legjobb felelet íróji jutalmokat veszik által.

52.

A' ülések viselt dolgait a' Titoknak vagy annak képviselője, a' jegyzőkönyvbe iktatja 's ez a' felséges Pártfogónak bémutatattatik. Az új tagok oklevelét a' Pártfogó és Elölülő után, ő is aláírja és kiadja.

53.

A' társaságnak két hónapi szünidő engedtetik.

VI. PÉNZTÁR.

54.

A' társaság pénztára valamint nagy lelkű hazafiak áldozataiból eredett, úgy ezután-is illy adakozásokból várja főképen öregbedését.

55.

Az Elölülő azt gyakrabban véletlenül is megvizsgálván, épségben fenntartani igyekszik.

56.

A' jövedelem hatod része esztendőnkint a' tőkepénz nevelésére fordítatik.

57.

Az ajánlóknak a' tőkepénzt magoknál megtartani szabad, úgy mindazonáltal, hogy a' törvények értelmében bátorságba helyheztetvén, törvényes kamatja pontosan megjárjon.

58.

A' pénztárba lefizetett tőkepénzek hasonló feltételek mellett adatván ki, az alkotók szándékához képest külön számolás alatt vitetnek.

59.

Igazgató tag a' társaság tőkepénzeiből költsön nem vehet.

II.

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG
IGAZGATÓSÁGÁNAK

J E L E N T É S E

A' TÁRSASÁG 1831beli MUNKÁLÓDÁSAIRÓL 'S
PÉNZTÁRA MIBENLÉTÉRŐL.

(Első Esztendő.)

A.

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG' MUNKÁLÓDÁSAI
1831BEN.

Az Igazgatóság, Posenban Novemb. 17d. 1830ban tartott legelső ülésében, Elölülő 's Másodelölülő választása után 23 rendes tagot nevezett ki. Ezek 1831ben Februarius 14dikén megkezdett üléseikben tiszteletbeli tagot tizenhatot, hazai levelezőt huszat, külföldit kettőt választottak és együtt mingyárt, az alaprajzban kitűzött ezen tárgyakhoz fogtak: I. Honni nyelv miveltetése. II. Munkák kiadása. III. Munkák megbírlása. IV. Jutalomkérdések. V. Tudományos utazások. Mit teve a' társaság ezekre nézve hetedfél hónap alatt, mivel az országot ellepett cholera ötödfél hónapig szakasztotta félbe üléseit, annak köztudomásra adása itt következik:

I. HONNI NYELV MIVELTETÉSE.

1. A' közösen ohajtott nagy magyar szótárhoz a' társaság minden tudomány, művészség, kézi mesterségbeli műszavaknak az eddig megjelent magyar könyvek-ből kiszedése által fogott; hogy így a' többféle író többféleképen próbált kitétele együtt legyen, 's azoknak java választassék ki. Ki vagyon ennél fogva néhány tiszteletbeli 's minden rendes és levelező tag között a' nyelvtudomány osztályából 70 munka, a' filozofiáéból 68, a' történettudományáéból 302, mathesiséből 50, törvényéből 39, a' természet tudományaiéból 253 osztva. Van figyelem a' theologiai műszavakra is. Most a' tagok ezen dolgoznak, nehánya pedig a' filozofia és mathesis osztályából, műszókivonatját már be is küldötte. A' mint majd egyegy osztály készen lesz, annak műszavai kiadatnak, hogy az ekkép közre bocsátandó példányoknak több értelmes hazafiakkal közlése után, vélekedésüket a' műszavakról a' társaságnak nem tagjai is előadhassák, 's a' talán nem épen jól kifejezettek helyébe jobbakat ajánlhassanak. Így mintegy az egész ország révén részt országos köz tulajdona minél tökéletesebb összeszerkeztetésében, annak gyanúja, mintha önkény 's makacsság akarna tolni a' nemzetre szükséges műszavakat, elsimuljon, sőt ezeket a' műveltségben gyarapodó magyar, mind nyelve természete, mind a' világos értelem megkívánása útján, új kincsül, szavai közé készebben fogadhassa.

2. Ugyan e' szótárhoz a' tagok gyűjtik a' vidéki szavakat a' mindennapi életből, az elavultakat könyvek-ből; 's már effélék a' társasághoz érkeztek is bé.

3. A' nyelvtudomány osztályának helybeli tagjai a' nyelv körül eddig tett vizsgálódások megtekintése után, javallatjukat a' magyar helyesírásra és a' hajtogatás példájira nézve, az Augusztus végére határoztatott, de a' cholera miatt elmaradt nagy gyűlés helyett, a' közelebbire adják bé.

II. MUNKÁK KIADÁSA.

1. Külömbféle kézirat, vizsgálat alá 's kinyomtatás végett 1831ben a' társasághoz 16 érkezett. Ezek közül 4, megvizsgáltatása után, mint nem a' társaság céljaihoz tartható, vissza ment; a' többinek most foly általtekintése.

2. A' magyar játékszínnek jó darabokkal elésegítése tekintetéből megkeresvén a' Kassai magyar játékszínre ügyelő Ns Abauj Vármegyei küldöttség a' társaságot, ez olasz, angol, franczia, német és spanyol nyelvből hetvenegyfélé szomorú, víg és énekes játékot jegyzett ki, 's azok fordítására minden tagot, sőt nem tagot is amazok által felszólított. Ezek közül fordításra jelentették magokat eddig ötten, de munkájuk még bé nem érkezett.

3. Hogy a' régi görög, római, 's uj olasz, franczia, angol, német, remek tollu 's nagy hasznu írók nyelvünkre fordítása is folyamatba induljon: felszólítatott minden rendes tag az említett idegen nyelvű, leginkább kitünő, legfontosabb 's osztályához tartó olyan munkák czíme feljegyzésére, mellyek

a) vagy örök időre megismert első rendű becsük, vagy

b) a' magyar királyi birodalmat közelebbről illetésük, vagy

c) minden hazai rendre kiterjedő közhasznuságuknál fogva legeslegelőször fordítandók. Minden osztály beadván már az ide tartozókat, a' kinek mi tetszik azt fogja választani fordítás végett, sőt nem tagokat is örömmel lát majd a' társaság, fordítóji sorában.

4. A' társaság évkönyvei számára már több értekezés készen áll. Ezek első kötete 1832 elején jelent volna meg, de 1831ben köz ülés a' cholera miatt nem lehetvén, a' folyó 1832ben tartandó köz ülés utánra maradt.

5. Pályamunka az 1831ben megjelent magyar munkák közül eddig elő kettő van kijelelve, mellyek és a' még később kijelelendők közül egyik a' 200 darab arany jutalmat kapja.

III. MUNKÁK MEGBIRÁLÁSA.

Folyó iratját a' társaság „Tudománytár“ czím alatt kíváná kiadni, és hogy a' magyar királyi biróadalomban kijövő minden nemű 's nyelvű munkának annál bizonyosabb ismertetéhez juthasson: minden könyvnyomtató műhelyt felvigyázás alá rendelt. Külföldi munkákra nézve pedig több folyó iratot jártat. Így az említett folyó iratba jöendő kivonatok és tudományos jelentések kidolgozása, összegyűjtése, egész esztendő alatt folyt, 's ide tartozó együtt már több is van. De a' héti ülések e' tárgyat még a' nagy gyűléssel is közölni akarván, az 1832re esni kellettnek elhalasztása miatt, a' Tudománytár dolga is a' közelebbi nagy gyűlésig marada függőben.

IV. JUTALOMKÉRDÉSEK.

Köz ülést, melly az alaprajz szerint a' jutalomkérdéseket kihirdeti, az említett ok miatt tartani nem lehetvén, a' nyelvtudomány és filozofia osztályának 1831ről szóló két kérdése, a' történetírás és mathesis osztályából 1832re felteendő két kérdéssel együtt az 1832beli köz ülésben lesz közzé téve.

V. TUDOMÁNYOS UTAZÁSOK.

Ezekre még eddig ok nem fordúlt elő.

B.**A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG PÉNZTÁRÁNAK
ÁLLAPOTJA, 1831 VÉGÉVEL.**

Azon megjegyzés kezdi ezt, hogy a' társaság ülései fogadott helyének előleges kibutorozása, pénztárának bátorságba tétele 's átaljában pályájára indítása körül több nemű költség vala megteendő

Hogy pedig tükepénzeinek mennyisége 's ahhoz képest lehető kiterjeszkedhetése is lássék: az eddigi alapítók neve 's áldozatjának előterjesztése által, jövedelmei is közzé tétetnek.

I. Jövedelem.

	Pengő pénzben			
	Kötelezők- ben		Kész pénzben	
	Rf.	1xr	Rf.	1xr
I. Alapított tőkében, mellyek ajánlása esztendőnkint következő sorban történt, a' sumák az alapítóknaál maradván:				
1826ban.				
Gróf Széchenyl István . . .	67,000			
Gróf Vay Ábrahám . . .	8,000			
Gróf Andrássy György . . .	10,000			
Gróf Károlyi György . . .	40,000			
Gróf Széchenyi Pál . . .	10,000			
Gróf Batthány János . . .	10,000			
Ifj. Gróf Eszterházy Mihály . .	10,000			
Neczpáli Justh Gábor . . .	1,000			
Gróf Teleki József, Ádám, Samuel és László testvérek . .	5,000			
Ifj. Gróf Eszterházy Károly . .	10,000			
Pallini Inkey Imre . . .	1,000			
Gróf Festetics László . . .	10,000			
Szepesi Szabó István . . .	200			
1827ben.				
József Fő Herczeg, Nádor . .	10,000			
Gróf Cziráky Antal . . .	3,000			
	188,200			

		Pengő pénzben			
		Kötelezők- ben		Kész pénzben	
		Rf.	xt	Rf.	xt
Általhozat		188,200			
Pápay Samuel		1,000			
Herczeg Batthyány Fülöp		40,000			
Gróf Keglevics János		4,000			
Gróf Zay Károly		2,000			
Báró Mandel Károly		1,000			
Kopácsy József, Püspök		1,000			
1828ban.					
Jankovics Miklós		1,000			
1830ban.					
Gróf Károlyi István		20,000			
Gróf Károlyi Lajos		10,000			
Sz. kir. Buda fő városa		2,000			
Ide járul Gróf Pálffy Ferencz, míg él, 400 p. f. tal esztendőn- kint 1826ról.					
2. Ezen alapított tőkéknél, mint 1830beli November 15-én napja olta tiszta gyümölcsözésüeknek száztól hatos kamattal bé kel- lett volna hozni, — ide értvén Gr. Pálffy Ferencz ajánlását is — 16,612 forintot; de mivel né- melly alapítók kamatjaikat mind eddig le nem fizették, öszveleg nem jött be több, kamatképen 1832d. Januariusa elsőjéig, mint és így künn maradt még 3,622 for.		—		12,900	
3. Némelly alapítványok később- ben járultak ide, vagy kész pénzül tétettek le; u. m.					
a) Néhai Sándor István hagyó- mányában, mely az ország pénz- tárából jött Decemb. 3kán 1831ben által. Ehhez tartozó 414 for. künn maradt kamattal		8,840		967	6
b) Vedres István 1830ban aján- lott 's 1831ben kifizetett alapított tőkéjében		—		200	
c) Vághy Ferencz ugyan abban December 17dikéről 1831ben		—		400	
d) Hont Vármegye küldeményében		—		20	11
		279,040		14,577	150

II. Költség.

1. Titoknak 's helybeli és vidéki rendes tagok, tisztviselők és szolgák' fizetésére . . .
2. Nem fizetett vidéki tagok nagy gyűléskori napdíjaira 's utazási költségére . . .
3. Nyomtatási költségekre . . .
4. Előleges butorozásra . . .
5. Szállás fejében . . .
6. Elegy költségekre . . .

Marad a' pénztárban . . .

Öszvesen . . .

Pengő pénzben

Kötelezőkben

Kész pénzben

Rf.

xr.

Rf.

xr.

—

—

3,693 49

—

—

502 24

—

—

395 —

—

—

1,036 28

—

—

369 12

—

—

754 40

279,040 —

6,751 33
7,826 17

279,040 —

14,577 50

III. A' pénzbeli vagyon állapotja.

1. Tőkében ; még pedig
 - a) Gyümölcsözőben, mint feljebb
 - b) Kiadandóban ; u. m.

1. Sándor István hagyományából . . .

2. Vedres István alapítványa . . .

3. Vághy Ferenczé . . .

4. Hont Várm. küldeménye . . .

5. A' mult esztendőben lefizetett kamatok $\frac{1}{6}$ része a' rendszabások szerint . . .

Egyenkint

Együtt

279,040 —

967 6

200 —

400 —

20 44

2,165 —

282,792 50

Ehhez járul a' Gróf Pálffy Ferencz által esztendőnkint míg él ajánlott 400 p. f.

II. Folyó költségekre marad a' pénztárban . . .

III. Elmaradt kamatok :

a) Az alapítóknál, mint feljebb

b) A' Sándor István hagyományában általvett kötelezők után . . .

3,622 —

414 —

4,036 —

Együtt . . .

290,902 17

Az Igazgatóságnak Pesten , Januarius 15kén 1832ben tartott üléséből.

Gr. Teleki József m.k.

Elölülő.

Döbrentei Gábor m.k.

Titoknak.

III.

ÉLETRAJZOK

A' TÁRSASÁG KIHOLT TAGJAIRÓL.

I.

KISFALUDY KÁROLY

a' nyelvtudomány' osztályában volt helybeli első rendes tag.

Született Téten, Győr vármegyében 1790, Martius. 19. nemes szüléktől. A' győri iskolákat 1804ben hagyta el, Eszterházy herczeg' ezredébe állott 's jövő évben az olasz, 1809b. a' németországi háborúban veve részt. A' honát elhagyó tizennégy esztendő's gyermek Himfyn kívül nem ismert poetai mívét, de ez maga is elég hathatós volt a' benne szunnyadó erőket felébreszteni. Énékei már az olasz földön gyűltek füzetekre, a' drámai Musa Németországban hódította meg. Így támadtak A' tatárok magyar országban, (kiadta Pesten 1819.) így Záh és Brutus szomorú játéka. 1810ben a' húsz évű Fő hadnagy elhagyta a' katonaságot, 's egy időt déli Németországban és Schweizban, utóbb esztendőket Bécsben töltött, hol Körnerrel, a' német Zrínyi' írójával barátságos viszonyokban élt. 1817ben a' hazába visszatérvén, előbb Posonban, az után állandó lakhelyet Pesten vev. Itt megjelenvén a' fejevári, akkor több jó tagokkal dicsekedő, színjászó társaság, a' Tatárok után Ilka, (Szom. ját. kijött Budán 1819.) Stibor, (dráma, Pesten 1820.) Szécsi Mária, (dráma Pesten 1820.) Kemény Simon, (dráma Pesten 1820.) és Irene, (Szom. ját. Pesten 1820.) drámái rendre feltűntek a' város' nagy játékszínén, tapsok között ugyan, de még nagyobbak közt vígjátékai: A' kéreők, (víg ját. Pest 1820.) A' pártütők, (víg ját. 1820.) Mikor pattant, nem hittem

v o l n a , (víg ját. 1820.) A' darabokat a' publicum nyomtatásban kapva kapta. De méltóbb díszben állott elő 1822b. A u r ó r a almanachjával melly folyt 1831. Itt ő egészen más, előbbeni irányától különböző ösvényen jelene meg, azon. t. i. mellyen a' művészség' értői' helyben hagyását is megérdemlé. Ezen időszak óta számosan készültek versei, drámái 's elbeszélései, mellyek nagyobb részt zsebkönyvében, többek a' Szép literaturai ajándékban, és Koszorúban, Élet és Literaturában 's Muzarionban, Minerában, 's a' magyar poezis kézi könyvében láttanak világosságot. 1829ben fogott egyik régi kedves ideája' létesítéséhez: Csák Máté historiai tragödiához, de ennek elvégzésétől eltiltá a' halál melly, épen midőn a' Jelenkor és Társalkodó folyó lapokat hirdette volt ki, 's a' magyar tudós társaság' igazgató tanácsa Posonban Nov. 17. 1830. tartott alkotó ülésében, a' nyelvtudományi osztályban helybeli első rendes taggá nevezte; azon hónap' 21dikén érte, tudósorvadásból. Minden munkáit tíz kötetben több e' végre szövetkezett baráti adják, Toldy Ferencz által szerkeztetve. Mostanig 6 kötet kész.

Schedel Ferencz.

II.

KÖTELES SAMUEL

a' törvénytudomány osztályában volt vidéki 2d rendes tag.

Szül. Uj Tordán 1770ben Januarius 30dikán. Tanulását ott kezdette. Nagy Enyedre 1781 táján szakadott a' grammatikába. Az alsóbb osztályokon mint szolga ment keresztül. Deákká vagy felsőbb tudományok halgatójává 1788ban lett. Professzora Kovács Jósef, vérén észre benne az éles ést, külön leczkéken is tanította. Szentpáli Lőrincz, ki akkor az enyedi tanulótság fénye volt ismertette meg vele Kantot, a' hogy az, mint deáksegéd, ennek munkáját „Kritik der reinen Vernunft“ magyarázgatá. Hallatlan vala még ekkor ott a' Königsbergi mély vizsgálódó, Köteles fellelte benne világát. Majd a' logika osztályát ő tanítá.

1796 elején, N. Enyed, Kolosvár 's M. Vásárhely Collegiuma látá tanulása megvizsgáltságain kitünését. Most külföldi egyetembe vonszódott 's hogy mehessen, segély nyelés végett béutazta Erdélyt. Mintegy ezer forintal indula Jénába 1796 ősszén. Ott, 'a' theologiát Paulus, Griesbach, Schmidt; 'a' filozofiát Fichte, Schmidt, Ulrich; 'a' történet és nyelvtudományt Beck, Schütz leczkéjén hallgatta, anthropologiát Loderéin. Haza 1798ban tért. Itt esztendeig Özvegy B. Daniel Istvánné Ó Excljánál folytatott házi papságot falun és városon, hol magát ajánlóbban megismertetvén M. Vásárhelyre neveztetett ki, filozofia professorának. Tanításáiban Kantot, később Krugot követte. A' statistika és politika, mellékes tudománya volt. 1800ban Sz. Istváni Gál Pál ügyvéd leányát Rebekát vevé feleségül. 1818ban N. Enyedre tették által, hol filozofia tanítása mellett, 'a' természeti és közönséges polgári 's országos hazai törvény előadását is reá bízták, nem különben 'a' szép izlés tudományaét. Munkái illy rendel jöttek ki: 1. Logika vagy az értelem tudománya, Kolosváratt 1809b. Ugyan az másodszor Kolosváratt 1815b. Harmadszor N. Enyeden 1830. az előbbieknél sokkal meg bővitve. 2. Erkölcsi filozofiának eleji. M. Vásárhelyen 1815—17. két darab. 3. Filozofia encyclopaediája N. Enyed 1829. A' magyar akademia Igazgatósága, törvénytudomány osztályába nevezte ki, mint annak is tanítóját, November 17d. 1830 Posenban, vidéki 2dik rendes tagnak. De se az első nagy gyűlésre Pestre Februariusban 1831, betegeskedése miatt ki nem jöhetett, se később nem jelenhete meg egy ülésben is, mert 'a' fenn irt napon az előbb mindig egészségest, piros színűt, izmos testűt szélütés éré halálosan. Sírján faragott szép kő oszlop. Emelteté 'a' Collegiumbeli tanulók nagyja kicsinyje, együtt. Csak 10 krajczár pengőben vala mindeniktől elfogadva, hogy az érzékeny adóból senkit ki ne rekesszen, tehetetlenség. Özvegye, 3 árva leánnyal marada, kiknek egy középszerű házat 's mintegy 300 v. cz. forintot érő könyvtárt hagyhatott. Kéziratban e' munkái: 1. Jus naturae privatum publicum ac

gentium universale. Ennek közrebocsátását Bécsből tilalom hátráltatá. Változtatott rajta, megint felküldé. Az ismét megtagadó válasz, halottat ért. 2. Embertudomány. Egyszer bővebben dolgozva, de nem egészen letisztázva, másodszer rövidebben, kérdésekre feleletekkel. 3. Statistica M. Principatus Transylvaniae. Nem sokára kezdé M. Vásárhelyre mentte után, 's így ehhez maig többféle lenne toldandó. 4. Metaphysica. Ez is latinul. Bé nem végzett kéziratjai: 1. A' filozofia historiája. 2. A' görög filozofia historiája. 3. Szépízlés tudománya. 4. Nevelés tudománya.

Szász Károly Prof. tudósítása után
Döbrentei Gábor.

III.

KAZINCZY FERENCZ,

a' történettudomány' osztályában vidéki első rendes tag.

Született Ér-Semlyénben, Bihar vármegyében 1759, Oct. 27, nemes szüléktől. Kilencz esztendő korában Késmárcra küldetett a' német nyelv' tanulása végett 's onnan év' múltával Sáros-Patakra, hol iskoláit 1779ben elvégezvén, Kassán, utóbb Eperjesen, végre Pesten törvényt gyakorla, 's itt Gr. Ráday Gedeonnal ismerkedék meg, ki nagy befolyással vala az ifju' lángoló lelkére, 's B. Orczy Lőrinczel, ki által 1784. Abaújban aljegyző lőn. De Gróf Török Lajos', a' kassai kerületben a' tanulmányok' kir. igazgatójának ajánlására, II. József már 1786. ugyan azon kerületben a' nemzeti iskolák' felügyelőjévé nevezte. 'S midőn Kazinczy ezen hivatalban számos alája rendeltjei' tiszteletét és szeretetét nyerte-meg, más felől Bácsmegyeije (Kassán 1789.) és Gessnere (Kassán 1788.) őt a' kisdud magyar község' kedvenczévé, a' Magyar Museum (B. Szabóval és Bacsányival 1788, — 1792.) és Orpheus (Kassán 1790.) az ifju literatura' egyik nagy befolyásu írójává tették. Munkássága még nőtt, mikor II. Leopold Király által, minden többi nem-katholikus

tisztviselőkkel együtt, az iskoláktól elbocsáttatott. A' Pesten össze álló magyar játékszín a' II. Ráday Gedeon' fiával Pállal segítte organisálni, 's repertoriumát Shakespearból, (Hamlet Schröder után Kassa, 1790.) Moliéből, Göthéből, Lessingből 's tb fordított darabokkal nevelé. Szorgalmát azon szerencsétlenség sem törte-meg, melly az 1793diki történetek' következésében érte; élteinek kegyelmeze a' fejedelm, de Brünben, Kufstein' és Munkács' váraiban' hét esztendő't tölte szomorú fogságban. Itt lettek Yorick és Sallustius, Clavigo 's a' Vak lantos egybekkel együtt rideg óráinak nyájas búkergetői. Kiszabadulása után harmad esztendőre összevekt atyai barátja' leányával, Gróf Török Zsófiával, kitől hét gyermek' atyja lön. Élteinek gondoktól beborúlt második felét házi köre 's literaturai foglalatosságai deríték-fel. Ezen időszakból valók számos versei, erdélyi utazása, kötetekre menő apróbb historiai, philologiai és aesthetikai dolgozásai, ön életirása, több külföldi új és régi classicusok fordításai. Ezek és még több fenn nem említett munkái így jöttek ki. 1. Magyarország' földi állapotjának lerajzolása (Kassa, 1775. 8.) 2. Az amerikai podocz és Kazimir keresztyén vallásra való megtérése. (Kassa. 1776. 8.) 3. Lanassa szom. ját. (M. játékszín, 4 köt. 1771). 4. Stella, Göthe után. (Pozsony, 1793. 8.) 5. Helikoni virágok 1791. (Pozs. 8.) 6. Paramythionok Herdertől. (Széphalom, 1793. 8.) 7. Sinopei Diogenes' maradványai (Pest, 1793. 12.) 8. Kazinczy' egyvelges fordításai. Iső k. (Széph. 1808. 8.) 9. Rochefaucould Maxim. (Bécs és Triest, 1810. 8.) 10. Vitkovics Mihályhoz. (Széph. 1811. 8.) 11. Tövissek és Virágok. (Széph. 1811. 8.) 12. Poetai berke. (Pest, 1813. 8.) 13. Kaz. munkái. (Pest, 1814—16. n. 8. 9 kötet.) 14. Előbeszéd Sallust-hoz. (Kassa 1824. 8.) 15. Pyrker, Szent Hajdan Gyöngyei. (1830. 8.) 16. Kazinczy útja Pannónhalmára, Esztergamba, Vácra. (Pest, 1831. 8.) 17. Lessing, Galotti Em. (Bajza, külf. játéksz. 1820. 8.) 18.

Szent történetek az ó és új test. könyvei szerint, Patak. 1831.

Az ő gondja által jöltek még ki.

a) Magyar Régiségek és Ritkaságok. 1808. (Pest, 8. Iső köt.) b) Dayka' versei. (Pest, 1813. 8.) c) Báróczy minden munkái. (Pest, 1813. 8. köt.) d) Kis János versei. (Pest, 1815. 8. 3 köt.) e) Zrínyi' minden munkái. (Pest, 1817. 8. 2 köt.)

A' magyar tudós társaság' igazgató tanácsa, Posonban, Nov. 17. 1830. a' történettudomány' osztályában, mellyben sok nyomtatott, még több nyomtatatlan dolgozásai vannak, vidéki első rendes taggá nevezé ki; 's Kazinczy azon rövid időt is, azon néhány hónapot, mellyet halála előtt körünkben élt le, munka közt élte le. Augustus' 22dikén 1831. az eleven és ép aggastyánt a' keleti mirigy, rövid de nagy gyötrelmek után, előlte széphalmi magányában, élte' 72d. — irói pályája' 56d. évében.

Schedel Ferencz.

IV.

TITTEL PÁL

a' mathesis osztályában volt helybeli első rendes tag.

Szül. Junius 29d. 1784ben Pásztó mező városában, hol atyja becsületes Bodnár mester volt, Heves Várm. Alsóbb iskolába ott járt, a' grammatikán kezdve Gyönösön és Kecskeméten tanult 1801ig, mellynek végével egri megyebeli papnak öltözött. A' filozofiát és theologiát 1806ban Egerben végezte, midőn az Ersek, udvarába hívá 's levéltárnokká nevezte. Ugyan azon év utólja felé a' lyceumba mathesis Professzorának, a' nevendék papság számára pedig a' filozofia tanulása vezetőjének nézetvén ki, Januarius 4d. 1807ben pappá szentelék 's mivel rendinél előbb, a' R. Pápa feloldozása mellett. 1807ben Szeptemberben a' pesti egyetemnél filozofia Doktora lett. Nem sokára ez után a' filozofia vezetése alól felszabadítat-

ván, teljes idejét csak mathesis és külföldi mivelt nyelvek tanulására fordította. 1808ban azt kérdi tőle Érseke, B. Fischer István, ha nem volna e' kedve csillagtudományra adni magát? Igennel felelt. Az Ersek eszében az egri csillagőrtorony fordula meg; 20 esztendő oltá álla már az pusztán. De halasztás jöve közbe. 1809ben a' franczia háboru elől, Egerben az Austriai Császárné, ott Maria Luiza, a' mostani pármái 's piacenai fejedelemné. Ez többszer megjárá az Ersekkel a' csillagőrtornyat. Melly sok szép angol műszer van itt a' csillag vizsgáláshoz mondá, Ersek, csillagtudós kellene ide. Az Ersek 1810ben Szeptemberben felküldé költségén Tittelt Bécsbe, Triesnekker és Bürg csillagászi leczkéjire. 1811ben haza tért azokról 's magára feküdt szakadatlanul kedves tudományának. A' nagy mindenség világi mind inkább vonszak 's olly hévvel merüle tanulásaikba hogy egészsége, fenekéből megbontakozék. Helyre jöttével, 1815ben Szeptemberben, Güttingába utazott, ismét az Ersektől segítetve 's ott másfél esztendeig hallgatta Gausst élve is barátságával. A' szünnapok alatt Reichenbach, Utzschneider, Olbers, Lindenau, Enke, Nicolai 's tárgya más tudósainál és műszer készítőknél fordult meg, kötni velek ismeretséget. Gausst ezek közül mindenek felett tisztelte, Olberst fellelkesedéssel emlegeté. Güttingából Martzius 4d. 1817ben indult el, csillagőrtornyaikról neveszetesb városokon keresztül Párisba 's ott ugyan azon év Oktobereig mulatott. B. Podmaniczky Jósefnek, ki ekkor fels. udvarunk részéről a' hadi költségek felszámítása ügyében lakott Párisban, mindennaposa volt; szívesen fogadta B. Vincent Austriai követ mindenkor, Grégoire püspökkel barátságosan társalkodott. Ez, munkájában is említi. Általszálla innen Londonba, a' több jó astronomusairól hires Greenwichbe, meglátogatta Herschelt falusi lakjában Windsor mellett Slaughban, hová ez 1781ben innen vonult. Európának így legnevezetesebb csillagtudósai körül végezvén tanulását, haza tértekor az egri toronynak vállalta magára intézé-

sét. Udvari kinevezés onnan, 1824ben Szeptember 13kán tette által a' budai csillagtorony igazgatójává 's a' pesti k. egyetem mellé astronomia Professzorává. Munkáji:

1. *Observationes astronomicae in specula caes. Vindobonensi factae*, a' berlíni ujságokban 1815. — 2. *Methodus technica brevis perfacilis ac perpetua construendi calendarium ecclesiasticum, stylo tam novo, quam vetere, pro cunctis christianis Europae populis, dataque chronologico ecclesiastica omnis aevi examinandi ac determinandi.* Göttingae. 1816. 8. — 3. *Über die Reduction verschiedener chronolog. Daten auf einander.* L. Zeitschrift für Astronomie und der verwandten Wissenschaften. Tübingen. II. Band. Ezt, Sanctini János a' paduai csillagtorony igazgatója olaszra fordította 's ezen munkájában: *Elementi di astronomia*, adta ki. 4. *Geometrischer Lauf der Pallas von 21ten Januar 1818. bis 22ten Januar 1819. für die Göttinger mittl. Mitternacht.* L. Zeitschrift für Astronomie 's a' t. Tübingen 1820. III. B. — 5. *Theoria nova aberrationis fixarum.* L. Schumachers astronomische Nachrichten Altona III. B. — 6. Egy értekezése a' Tudományos gyűjteményben. — 7. Rövid tudósítás a' Buda-Pesti torony órák regulázása végett adandó jelek idejéről 's módjáról négy közhasznu tábla toldalékkal. Budán 1830. A' pesti m. k. egyetem félszázados innepe alkalmával. 8. A' köz hasznu esmeretek tára I. kötetében 's a' 2dikban Bugge Tamás czikkelyig álló matematikai, csillagvisgálói és időszámlálási tárgyak mind tőle vannak neve aláírásával, mint azon más együtt dolgozóké, kik a' német textus szoros fordítása helyett azt változtatva, javítva készítették. Ő különös buzgósággal fogta fel ezen intézet ügyét 's vagy egészen új vagy másképp dolgozott czikkjei később kiadni szándéklott munkáinak lettek volna előljáróji. A' magyar akademia Igazgatósága a' mathesis osztályába helybeli rendes tagnak November 17d. Posenban 1830ban nevezte ki; még fizetés nélkül, December 12d. ugyan Posenban tartott ülésében pedig 500 pengő forint fize-

tésbe léptette. Most, 1831ben keményen feltevé, közebb értelmű csillagtudomány, matematikai földleírás kiadását, égi es földi golyóbisnak magyar nevezetekkel készítet. Így ő lett volna a' legelső magyar astronomus, ki, általa igen szeretett nemzetének, hazai nyelvén adta volna előléleknyitó tudományait. De, rothasztó inhi-deglelése, melly görcsveszély jeleivel kezdődött, az ép, izmos magasb alkotásut hirtelen elenyészté Augusztus 26d. 1831. Nem sok jövedelmét, tudománya újabb könyveire is fordítván, szegényen hala meg, és érdeme nemes megismerése járula eltakarítására költségeihez. Kiséret nélkül ment a' cholera idejében a' halottas szekér; az ő hamvait, tudósítás járván körül a' társaság részéről, annak kilencz tagja 's más baráti és tisztelőji is kísérek le Sz. Gellért hegyéről. A' társaság Igazgatósága, halála hónapján kívül, 2 hónapi fizetését adatta, még ki tisztos anyja számára.

Döbrentei Gábor.

V.

Idősb Széki Gr. TELEKI FERENCZ,

cs. k. Aranykulcsos, és volt tiszteletbeli tag.

Szül. Aprilis 4d. 1785ben Paszmoson, Doboka Vármegyében. Harmadik fíja volt Gr. Teleki Mihálynak. Alsó iskolájit az oda közel eső Beszterczén a' Piaristáknál kezdette, M. Vásárhelyen folytatta 's úgy Károly Fejérváratt is és Zalatnán. 1799től fogva 1801-ig a' bécsi The-rezianumban tanult, hol a' könnyen hajlott ifju egészen elnémetesedett. 1805ben az erdélyi törvény hallgatása végett Kolosvárra vitték le. Atyját elvesztvén már, ott nagy bátyja Széki Gr. Teleki Ferencz, kinek mellképét 's életét az Erdélyi Muzeum VIIIId. füzete mutatja, gondviselése alatt volt. Ez indulatosan feddette meg nem magyarául beszélléséért, a' mi az ifjat még inkább neki makacsította. 1808ban Gr. Teleki Saroltával, az Erdélyi Udv. előterjesztő Tanácsos és a' Zrinyiada németre fordítójának

ifj. Gr. Teleki Ferencznek testvérével kele házasságra. 1813b. Kolosváratt Gr. Rédei László német színjátszóknak készítését színi teremét 's idősb Gr. Teleki Ferencz az azt segítőkkel tartta. 1816ban ismerkedék meg alólírttal, a' minek ezen tüzes hazafiui írása leve következzék: Hogy kell a' Haza iránti vonszódást tekinteni 's miért szükséges az iránt buzgóságot ébresztetni. Láthatni ezt az Erdélyi Muzeum VIII. d. füzetében. A' Gróf, ezen őszinte vallomással adá ezt által alólírtnak: Napló könyvet írok 's midőn heves vitánkat belé jegyzém, ellenvetéseimre elpirulék mint Magyar, itt a' kezem ezután nemzetemé vagyok, csak a' nyelv csínjait lessz bajos kikapnom. Erre a' kettő között szíves barátság következett. Gr. Teleki közlött verseit új barátjával, ez igazgatott rajtok 's ötét az Erdélyi Muzeum Xd. füzetébe vette fel. A' későbbieket ugyan ő, adá az Aurórába, Hébébe, Szépliteraturai ajándékba. Köz kedvességet kaptak. Különösen a' víz becse, Gr. Dessewffy Jóseffel, a' bor védelmét verselteté 's köztük barátságos tréfájú versvita támadt. Ősztön gerjede most Gr. Telekiben minden régibb verse össze szedésére, 's újak írására Paszmosi lakhelyén, hol egyébiránt, kertészkedés, elébb elhagyott gazdaságának rendbe hozása 's magnetizálásba merülés foglalta el idejét. 1829ben súlyos betegségbe esvén, alólírttat kéré végrendelése gyanánt írt levelében versei kiadására 's kéziratjukat ennek kezéhez is küldötte. A' magyar tudós társaság rendes tagjai Pesten Februarius 15d. 1831ben választák tiszteletbeli taggá. 1831ben December 16d. hala meg, maga után özvegyével egy fiut 's egy leányt hagyva. Végrendelése teljesítve lessz barátja által,

Döbrentei Gábor.

VI.

KRESZNERICS FERENCZ

tiszteletbeli tagról

*nem érkezvén eddig } tudósítás életrajza a' jövő esztendőre
marad.*

TARTALOM.

I. A' társaság Pártfogója	lap. 3
II. Elölülő	4
III. Igazgató tagok	4
IV. Titoknok	7
V. Tiszteletbeli tagok	7
VI. Rendes tagok	9
VII. Levelező tagok	14
VIII. A' társaság tisztviselői.	

HOZZÁ ADÁS.

I. A' magyar tudós társaság rendszabásai	21
II. A' társaság Igazgatóságának jelentése az 1831beli munkálodásról és pénztárról	30
III. Életrajzok a' társaság kiholt tagjairól.	37
1. Kisfaludy Károly + Nov. 21d. 1830	37
2. Köteles Sámuel + Majus 17d. 1831	38
3. Kazinczy Ferencz + Aug. 22d. 1831	40
4. Tittel Pál + Aug. 26d. 1831	42
5. Gr. Teleki Ferencz + Decemb. 16d. 1831	45

MOZGATAT

SZERKEZTETTE

DÖBRENTAI GÁBOR.